

APROBAT

În ședința Biroului permanent al
Camerei Deputaților

din data de 1.11.2006

Nr. 1230

Parlamentul României
Camera Deputaților

DIRECȚIA GENERALĂ AFACERI EXTERNE

Direcția de relații cu adunările și organismele parlamentare internaționale

București, 17 octombrie 2006

INFORMARE

**Conferința Președinților Comisiilor de agricultură din parlamentele
statelor membre ale UE și din Parlamentul European**

- Helsinki, 11-13 octombrie 2006 -

În perioada 11 – 13 octombrie a.c. a avut loc la Helsinki, în organizarea Parlamentului finlandez, Conferința președinților Comisiilor de agricultură din țările membre ale Uniunii Europene și din Parlamentul European.

Din partea Parlamentului României au participat domnul deputat Atila KELEMEN (UDMR), președinte al Comisiei pentru agricultură, silvicultură și servicii specifice a Camerei Deputaților și domnul senator Corneliu PASCU (PC), președintele comisiei omoloage a Senatului. Au mai participat de asemenea domnul Floricel Mocanu, consilier, DGAE, Senat și domnul Alexandru Matei, consultant, DGAE, Camera Deputaților.

La reuniunea găzduită de dl Eero LÄMSÄ, președintele comisiei pentru agricultură și silvicultură a Parlamentului finlandez, au participat dna Mariann FISCHER BOEL, Comisar european pentru agricultură și dezvoltare rurală, dl Juha KORKEAOJA, ministrul finlandez pentru agricultură și silvicultură, dl Stefan TANGERMANN, Director pentru alimentație, agricultură și pescuit în cadrul OCDE, dl Raphaël ALOMAR, consilier pe probleme de agricultură și ruralitate al președintelui Jacques Chirac, dl Rudolph SCHWARZBÖCK, președintele Comisiei organizațiilor profesionale agricole din UE, dl Kyösti VIRRANKOSKI, membru al Parlamentului European, dl Alexander MÜLLER, Director general adjunct

pentru dezvoltare durabilă – FAO, dna Sirkka-Liisa ANTILLA, vice-președintă a Parlamentului finlandez.

În deschiderea lucrărilor, dl Eero Lämsä a descris pe scurt specificul agriculturii în Finlanda, bazată pe ferma familială și pe viticultură, și provocările cărora fermierii finlandezi trebuie să le facă față – clima rece, cu perioade lungi de îngheț și cu doar trei luni propice creșterii plantelor. Dl Lämsä a prezentat, de asemenea, evoluția reformei agricole în Finlanda, după aderarea la Uniunea Europeană la 1 ianuarie 1995: reconversia a aproape 40.000 de locuri de muncă, creșterea medie a suprafețelor cultivate de la 20 la 30 de hectare, cultivarea de biomasă pentru obținerea de bioenergie pe circa 2 milioane hectare de teren arabil, aprovizionare suficientă în industria alimentară. În general, competitivitatea agriculturii finlandeze a fost crescută de plățile compensatorii.

Luând cuvântul, doamna Mariann Fischer Boel, Comisarul european pentru agricultură și dezvoltare rurală, a precizat că această reuniune va contribui la definirea viitorului politicii agricole comune a UE (PAC), politică ce trebuie să rămână în mod strict în domeniul comunitar¹. Doamna Fischer Boel a propus o concentrare pe ferma familială, esența modelului agricol european actual (MAE) și pe respectarea strictă a principiilor ce stau la baza reformei PAC, Agenda 2000 – durabilitate, capacitate de adaptare la cerințele pieței, simplificare, competitivitate. În condițiile unei continue creșteri a competiției între producătorii agricoli mondiali, a dezvoltării internetului și tehnologiilor de comunicație, a apariției unor noi forme de energie neconvențională și a dezvoltării unei conștiințe ecologice globale, o presiune deosebită se va exercita asupra MAE.

Totodată însă, având în vedere că extinderea UE a constituit un succes din punct de vedere agricol, MAE a dovedit că unul din punctele sale tari este tocmai adaptabilitatea. De aceea, sunt necesare verificări regulate ale evoluțiilor în unele domenii cheie: *cross compliance*², decuplare³, simplificarea accesului la fonduri, produse lactate, spre a se asigura funcționarea PAC conform prevederilor acordului din 2003. Comisarul european a pus un accent deosebit pe simplificarea sistemului de acordare de subvenții și pe modularea obligatorie⁴, care să crească de la 3 la 5%.

Referitor la viitoarea revizuire a evoluțiilor în domeniul PAC la nivel european, așa-numita "*health-check*", prevăzută pentru 2009, Comisarul Fischer Boel a afirmat că nu va admite reduceri substanțiale și a cerut

¹ Alături de politica comercială, PAC este practic printre puținele politici veritabil comunitare.

² Setul de cerințe și standarde pe care fermierii trebuie să le îndeplinească pentru a putea primi în totalitate subvențiile pentru care se califică.

³ Decuplarea ajutoarelor/subvențiilor agricole presupune reforma politicilor agricole astfel încât să fie redusă la minim influența acestora asupra deciziilor de producție.

⁴ Modularea obligatorie (*compulsory modulation*) presupune alocarea unui procent din fondurile agricole (pilonul I PAC) către dezvoltare rurală și politici de mediu (pilonul II al PAC, introdus la reforma din 2003); măsură introdusă de fostul Comisar european în domeniu, Franz Fischler.

sprijinul parlamentarilor țărilor membre pentru a evita astfel de măsuri. Comisarul european a admis însă că, după 2013, PAC și bugetul pentru agricultură vor trebui reformate substanțial. Însă până atunci, acordul din 2003 trebuie să rămână valabil. Dna Fischer Boel a propus cinci considerații pentru dezbaterile privind viitorul PAC și al MAE:

- Ajutoarele pentru export ce vor trebui diminuate în contextul Runde Doha;
- Decuplarea completă – concentrare asupra productivității, nu asupra producției în sine;
- Menținerea diversității structurale a fermelor, ca specificitate a MAE;
- Menținerea PAC în linie cu obiectivele de dezvoltare durabilă și corelarea producției agricole cu industria alimentară și de procesare pentru crearea de noi oportunități de locuri de muncă;
- Întărirea Politicii de dezvoltare rurală și salvagardarea MAE.

Reprezentanți ai Marii Britanii, Franței, Spaniei și Olandei și-au exprimat sprijinul pentru găsirea unor soluții viabile, dar au subliniat totodată că este nevoie de stabilirea de obiective și de perspective foarte clare, care să permită fermierilor europeni să-și elaboreze strategii pe termen lung, fără teama de a fi lipsiți de fonduri printr-o nouă reformă a PAC. Astfel, trebuie ajuns la un acord de principiu referitor la ce se dorește de la PAC: subvenții durabile și acordate doar fermierilor care se califică pentru acestea, repopularea unor zone agricole, producerea de bio-combustibil, subvenții comparabile și echitabile în toate statele membre, gestionarea eficientă a crizelor, negocieri corecte în cadrul OMC.

Unii parlamentari din Spania și Germania s-au arătat însă circumspecți în ceea ce privește legitimitatea pe plan social a decuplării totale producție-subvenții, respectiv a menținerii de sisteme diferite de decuplare în statele membre, sau a posibilității introducerii unor standarde de mediu în agricultură. A fost ridicată și problema cointerесării generației tinere pentru practicarea agriculturii, dna Fischer Boel menționând că, pe 6 mai a.c. a avut o întâlnire cu reprezentanți ai Asociației tinerilor fermieri din UE.

Modelul agricol european – aspecte relative la PAC și OMC

Aspectele ce țin de relația dintre PAC și OMC au fost abordate de domnii Stefan Tangermann, director pentru alimentație, agricultură și pescuit

în cadrul OCDE și Raphaël Alomar, consilier tehnic pentru agricultură și ruralitate al președintelui Chirac.

În prezentarea sa, dl **Tangermann** a urmărit perspectivele OMC, implicațiile acestora pentru PAC și viitoare politici pentru MAE. Astfel, în ceea ce privește *perspectivele OMC*, dl Tangermann a arătat că:

- Negocierile din cadrul Agendei Doha pentru Dezvoltare (DDA) vor continua și în cadrul unor noi runde;
- Subvențiile la export vor fi eliminate iar tarifele vamale reduse și mai mult, ceea ce va lăsa și mai puțin loc pentru subvenții directe sau indirecte;
- Subvențiile cuplate la producție vor fi reduse (subvențiile din cutiile albastră și galbenă⁵), însă subvențiile cu efect minim asupra comerțului vor rămâne valabile;
- Măsurile de protecție a sănătății vor rămâne permise, dar numai susținute de dovezi științifice;
- Acordurile multilaterale de mediu vor căpăta o importanță mai mare;
- Vor fi probabil negociate reguli de comerț privind politicile de mediu naționale;
- În concluzie, negocierile din OMC nu își propun eliminarea politicilor agricole, ci a efectelor negative ale acestora în comerțul internațional.

Referitor la *implicațiile pentru PAC*, dl Tangermann a menționat progresul realizat de UE în reducerea subvențiilor la preț și a decuplării subvențiilor de producție. Cu atât mai mult cu cât subvențiile la preț nu sunt eficiente, în optica vorbitorului, întrucât se acordă adeseori neselectiv către fermieri care nu îndeplinesc în totalitate criteriile de selecție și nici nu pot susține rolurile multifuncționale ale agriculturii. Dl Tangermann a prezentat și eforturile fostului Comisar european F. Fischler de a transfera anumite tipuri de subvenții din cutia albastră în cea verde, menționând însă că acele subvenții cuplate vor trebui eliminate în timp. El a apreciat însă ca pozitive eforturile UE de reformă a PAC în 2003, făcând posibilă evoluția către cutia verde (considerată drept elementul cel mai stabil în cadrul negocierilor pentru agricultură din OMC).

Ținând cont de aceste implicații, cât și de faptul că reforma PAC din 2003 a introdus decuplarea subvențiilor de producție și cel de al doilea pilon

⁵ În terminologia OMC, subvențiile sunt clasificate în "cutii", ce au diferite culori: în Acordul pentru Agricultură al OMC, subvențiile sunt incluse în cutia albastră (conține subvențiile cuplate de producție), cutia galbenă (conține acele subvenții ce trebuie reduse) și cutia verde (conține subvenții permise, acelea ce nu distorsionează comerțul internațional)

PAC, dezvoltare rurală, dl Tangermann a prezentat și viitoarele posibile elemente de bază în MAE :

- Renunțarea la subvențiile la hectar, care cresc artificial costul producției și al pământului, în dauna fermierului;
- Decuplarea totală a producției de subvenții și întărirea pilonului de dezvoltare rurală, încă deficitar;
- Dezvoltarea infrastructurii fizice și sociale și oferirea de slujbe atractive în mediul rural;
- Protejarea peisajelor rurale tradiționale prin măsuri specifice și concentrate;
- Protecția mediului și a biodiversității;
- Instaurarea unor standarde înalte pentru condițiile de sănătate a animalelor;
- Trecerea de la decuplare la politici țintă eficiente și adaptate la cerințe locale.

În continuare, dl R. Alomar a prezentat poziția și prioritățile Franței referitor la PAC. Menționând că pentru Franța, PAC este o imperioasă necesitate, dl Alomar a prezentat OMC drept cadrul potrivit pentru regândirea acestei politici. Viitoarea PAC reformată va trebui să fie competitivă, modernă, simplă în proceduri și cu o puternică dimensiune comunitară, capabilă să gestioneze eficient crizele agricole. Dl Alomar s-a pronunțat favorabil pentru o reformă necesară, însă nu continuă: este nevoie de stabilitate pentru atingerea obiectivelor propuse. De asemenea, o revizuire a bugetului până în 2013 ar fi inacceptabilă. Menționând că în 2013 PAC va deține doar 32% din bugetul UE și 0,5% din PIB UE, vorbitorul a arătat că această politică nu poate fi considerată prea costisitoare.

Dl Alomar a prezentat în încheierea intervenției sale *cinci obiective* prioritare pentru PAC:

1. Menținerea unei capacități de producție cât mai mari, pentru asigurarea securității alimentare europene, susținută de un dinamism corespunzător;
2. Practicarea agriculturii în deplin respect față de mediu și față de patrimoniul cultural european;
3. Încurajarea adăugării de valoare și a cercetării și dezvoltării în agricultură;
4. Creșterea contribuției UE la securitatea alimentară mondială;
5. Simplificarea procedurilor PAC și creșterea transparenței.

În cadrul dezbaterilor au fost identificate necesitatea menținerii MAE bazat pe ferma familială, corelarea fondurilor existente cu obiective clare și

asigurarea unei stabilități de fapt pentru fermierii europeni, dar și evitarea riscului de delocalizare a producției agricole sau a instaurării de standarde duble.

Modelul agricol european – punctul de vedere al fermierilor

Punctul de vedere al fermierilor europeni a fost susținut de dl **Rudolf Schwarzboeck**, președintele Comitetului organizațiilor profesionale agricole din UE.

Prezentând MAE ca bazat pe o agricultură multifuncțională, conformă cu principiul unei producții durabile, în întreaga Europă, care totodată permite protecția mediului și conservarea peisajelor rurale tradiționale, dl Schwarzboeck s-a pronunțat pentru păstrarea și dezvoltarea aceluia model.

Vorbitorul a identificat apoi *provocările actuale* ale agriculturii europene:

- Scăderea permanentă a prețurilor și necesitatea unor subvenții mai mari, pentru a acoperi pierderile fermierilor europeni;
- Preferința populației pentru produsele de import mai ieftine și presiunea crescândă a piețelor externe, susținută și de eliminarea tarifelor în cadrul negocierilor OMC;
- Creșterea cheltuielilor agricole din bugetul UE, prin alăturarea României și Bulgariei, dar fără o creștere corespunzătoare a bugetului propriu-zis;
- Perspectiva scăderii procentului destinat agriculturii, din bugetul UE, după 2013;
- Creșterea continuă a standardelor de protecție a mediului și animalelor, care sporesc costurile de producție în UE, în timp ce țări precum Brazilia își pot permite să producă mai ieftin, în lipsa unor astfel de standarde.

Pentru a adresa aceste provocări presante, dl Schwarzboeck a prezentat câteva idei pentru *eventuale soluții*:

- Investiții considerabile în *cercetare și dezvoltare*;
- Cooperare întărită între organizațiile agricole din Europa;
- Căutarea și deschiderea de *noi piețe* de desfacere, mai ales în domeniul bio-combustibililor și ai bio-masei;
- Asigurarea de *prețuri corecte* agricultorilor europeni prin patru posibile măsuri:

1. Negocieri corecte în cadrul OMC, care să nu pună în pericol producția agricolă europeană, iar reprezentanții europeni să nu își asume acorduri nerealiste, în paralel cu insistarea pentru introducerea de standarde înalte uniforme de protecție a mediului și a animalelor;
 2. Instrumentele actuale de management al pieței europene să nu fie slăbite sau subminate, și totodată să fie instituite noi instrumente de intervenție pentru cazul unor scăderi bruște a prețurilor produselor agricole;
 3. Protejarea agricultorilor europeni de concentrare a concurenței pe piețele europene de gros și de vânzare cu amănuntul;
 4. O mai bună susținere a sectorului de bio-combustibili și bio-masă.
- O atenție sporită acordată *bugetului UE*:
1. Finanțarea corespunzătoare a dezvoltării rurale;
 2. Mai multă atenție subiectului delicat al modulării, ce ar putea avea efecte negative;
 3. Menținerea primului pilon PAC, politica agricolă de piață, în complementaritate cu cel de al doilea, al dezvoltării rurale;
 4. Adresarea adecvată a problemelor impuse de *extinderea UE* – dacă aceasta presupune că *același buget* se acordă unui *număr mai mare de membri* (ca până acum), în curând nu va mai putea exista o veritabilă PAC.
- Trebuie permisă implementarea reformei din 2003 a PAC, fără ca verificările PAC din 2008-2009⁶ să însemne o nouă reformă.

În cadrul dezbaterilor, domnul **deputat Atila Kelemen** a menționat că în România aproximativ 50% din populație trăiește în mediul rural și totodată 35% din populație este activă în domeniul agricol. Referindu-se la aderarea României și Bulgariei, menționată și de dl Schwarzboeck, dl deputat Kelemen a făcut observația că nu este benefic pentru interesul general ca această aderare să fie percepută de fermierii europeni drept una dintre cauzele directe ale scăderii fondurilor de care ei beneficiază. Dl Kelemen a comparat UE cu un tren în mișcare, în care România și Bulgaria încearcă să se urce din fugă, după o cursă lungă, în timp ce sunt întrebate dezaprobator de ce sunt atât de ambițioase.

⁶ În perioada 2008-2009 este prevăzută o evaluare și verificare a implementării obiectivelor reformei PAC din 2003, ce ar trebui să contureze obiectivele și bugetul pentru perioada de după 2013.

Modelul agricol european din punctul de vedere al Parlamentului European

Dl **Kyösti Virrankoski**, parlamentar european, a prezentat un punct de vedere al Parlamentului european referitor la MAE. În prezentarea sa, parlamentarul european a reluat o descriere succintă a MAE și a reformelor PAC, a rolului și obiectivelor acestora, adăugând că Parlamentul European a fost dintotdeauna un susținător al acestor două componente comunitare.

Printre *provocările* identificate de dl Virrankoski la adresa PAC se numără:

- Efortul prea mare pe care o familie rurală trebuie să-l depună pentru a administra propria fermă și riscul unei îndatoriri prea mari;
- Pericolul declinului industriei alimentare și de băuturi din Europa în cazul reducerii producției agricole, pe care se bazează;
- Creșterea prețurilor de import în cazul unui declin al producției agricole comunitare;
- Posibilitatea orientării producției agricole doar în regiunile favorabile agriculturii, ceea ce ar antrena o desolidarizare față de PAC a acelor regiuni ce doar contribuie la buget, fără a primi nimic în schimb;
- Procedurile foarte numeroase și complicate, neuniformizate la nivel comunitar;
- Bugetul european neîndestulător și includerea României și Bulgariei în același plafon de buget pentru 2007-2009, ceea ce înseamnă că agricultorii din actualele state membre trebuie să plătească pentru cei din cele două țări;
- Introducerea de către Consiliu a principiului modulării voluntare, prin care un stat membru poate reduce cu până la 20% ajutoarele directe către agricultori, folosindu-le pentru dezvoltare rurală.

Un ultim punct pe ordinea de zi l-a reprezentat o *perspectivă globală asupra alimentației și agriculturii*, oferită de dl **Alexander Müller**, director general adjunct al Departamentului de dezvoltare durabilă al FAO.

Plecând de la premisele unei creșteri demografice exponențiale între 1750 – 2050 și a unei urbanizări puternice în ultima jumătate de secol, dl Müller a prezentat perspectivele de dezvoltare, conform cărora în viitor vor exista din ce în ce mai puține regiuni în care foametea și malnutriția să fie prezente. Cele mai mari succese le-au înregistrat aici China și țările Asiei de Sud și de Sud-Est. În funcție de creșterea PIB și a veniturilor populației

scade și numărul persoanelor subnutrite, însă pot apărea alte probleme nutriționale, precum cea a obezității, din multe state dezvoltate.

Referitor la posibilitățile de producție și de export, dl Müller a arătat că, pe termen lung, tot țările dezvoltate vor fi cele câștigătoare, ca deținătoare ale unei mai mari puteri de cumpărare. Totodată, presiunile exercitate asupra resurselor de producție sunt în creștere, pământul și apa pentru irigații fiind resurse limitate și costisitoare. De asemenea pădurile și biodiversitatea vor trebui protejate, iar combustibilii fosili înlocuiți cu bio-combustibili.

În încheierea lucrărilor, dl Eero Lämäsä și-a exprimat speranța ca această reuniune să fi oferit participanților ocazia de a participa la un schimb folositor de opinii, care să permită conturarea viitoarelor priorități ale agriculturii europene.

Dr. Atilla Kelemen

**Președintele Comisiei pentru agricultură,
silvicultură și servicii specifice**

DGAE

Întocmit Alexandru Matei, consultant DGAE